

Hollandiába
Készül a

DÚVŐ Együttes

November végén Hollandiába látogat a Dúvő Népzenei Együttes. Ők egyike azon kevés magyarországi együtteseknek, akik évtizedek óta kitartóan játsszák az autentikus magyar népzene. Sok hasonló szándékkal induló együttes bizony hamar átvált valamiféle 'világzenére'.

Az együttes ebben a felállásban ugyan csak 2008 óta játszik együtt, de a tagok többsége már 25-30 éve muzsikál, s a nyolcvanas évek közepe óta személyesen is ismerik egymást, csak éppen az életpályájuk Magyarország különböző tájairól indult.

A Dúvő már 1978-ban megalakult, amikor még egyikük se volt tagja. Az együttes bázisa az észak-magyarországi Salgótarján városa volt. Ez a palóc néprajzi csoport egyik központja. (Lapunk egy másik írásában foglalkozunk a Mátra vidékével és az itt lakó palócokkal.) A Dúvő az itteni Nógrád Néptánc Együttes kísérőzenekaraként alakult meg. A jelenlegi csapatból elsőként a mostani zenekarvezető, primás Hruz Dénes csatlakozott hozzájuk 1981-ben. Követte őt testvére, Hruz Szabolcs, 1987-ben. Édesapjuk falusi zenész volt, így ők már kiskoruk óta a népzene vonzásában nőttek fel, Dénes

még édesapjával együtt is muzsikált. Már 1983-ban elnyerte a Népművészet Ifjú Mestere címet, s az együttesel számos országos és helyi díjat kaptak. Dénes már 26 éve tanít a salgótarjáni zeneiskolában. Szabolcs is művészeti iskolában tanít. A Dúvő együttes eleinte elsősorban saját régiójának, a Palócföldnek a zenéjét játszotta, de folyamatosan el-sajátították más tájegységek muzsikáját is. Kedvenceik közé tartozik az erdélyi százsávási és erdőszombattelki zene többek között. Egymás után jelentek meg lemezeik korábbi zenekari társaikkal, míg 2008-ban gyökeres változáson ment át a zenekar összetétele. A régi együttesből csak a Hruz testvérek maradtak.

A zenekar másik fele jelenleg Budapest környékén élő muzsikusokból áll, akik a magyar népzenei élet jól ismert szereplői. A brácsás Nagy Zsolt az alföldi Békéscsabáról jött, a bőgős Mohácsy Albert a dunántúli Bonyhád-ról. A nyolcvanas évek végén találkozott pályájuk, mikor mindketten a budapesti Méta együttes tagjai lettek – amelynek a Dúvő mellett továbbra is tagjai maradtak. Időközben mindketten elvégezték a főiskolát és népzene-tanári diplomát szereztek. Emellett egy ideig a Magyar

A 21. oldalon folytatjuk

De band Dúvő is een oude bekende, maar in een nieuwe gedaante. De 'die hards' van Dúvő, Dénes Hruz (doedelzak, gárdon, viool, zang) en zijn broer Szabolcs Hruz (kobza, kontra, viool), zijn gaan samenspelen met de harde kern van ensemble Méta (Albert Mohácsy, contrabas en Zsolt Nagy, cimbaal, klarinet, kontra). Deze synthese heeft een verbluffend resultaat opgeleverd. Daarbij komt nog de stem van Júlia Kubinyi die je kippenvol bezorgt! Het veelzijdige Dúvő uit de Hongaarse stad Salgótarján heeft zich ten doel gesteld de traditionele volksmuziek uit de Palóc regio zo authentiek mogelijk weer te geven, compleet met zang en authentieke muziekinstrumenten. Van lieverlee is het repertoire uitgebreid met oorspronkelijke volksmuziek uit de gehele Hongaarssprekende wereld in het Karpatenbekken. Beléef de Hongaarse melancholie, de oprechte klaagliederen en de onstuimige dansmuziek. Het ensemble Dúvő sleept iedereen mee in zijn passie.

Ensemble DÚVŐ op Tournee

Hongarije afkomstig zijn, kenden ze elkaar persoonlijk wel. Maar pas sinds 2008 vormen ze de huidige bezetting van Dúvő. Dúvő is oorspronkelijk opgericht in 1978, al maakte er toen nog niemand van de huidige groep deel van uit. De basis van dat ensemble was Salgótarján in noordelijk Hongarije, een van de centra van de Palóc-cultuur. Zie elders in dit nummer ons artikel over het Mátragebied en de uit etnografisch oogpunt boeiende Palóc-bevolking. Dúvő begon als het orkestje van het Volksdansgezelschap van Nógrád. Van de huidige groep trad in 1981 primás Dénes Hruz als eerste toe tot Dúvő. In 1987 kwam ook zijn broer Szabolcs Hruz erbij. Hun vader was de dorpsmuzikant, dus de beide zonen kregen de volksmuziek met de paplepel ingegoten. Dénes heeft nog samen met zijn vader opgetreden. In 1983 werd hem de titel Jonge meester in de volksmuziek toegekend en hij sleepte met zijn ensemble tal van nationale en lokale

prijzen en onderscheidingen in de wacht. Dénes is al 26 jaar verbonden aan de muziekschool van Salgótarján en ook Szabolcs geeft les op een kunstopleiding.

Dúvő richtte zich aanvankelijk alleen op de muziek van de eigen regio, het Palócbied, maar gaandeweg maakten de musici zich ook de stijlen van andere etnografische regio's eigen. Hun favoriete stijl is de muziek van de Transsylvaanse dorpjes Szászcsávás en Erdőszombattelke. In de eerdere samenstelling van de band werden tal van cd's uitgebracht, maar in 2008 vond er een radicale koerswijziging plaats: van de oude groep bleven alleen de gebroeders Hruz over, bij wie zich daarop twee musici aansloten die goed ingewijd waren in de Hongaarse volksmuziek en in de Budapestse 'folkscene': kontraspeler Zsolt Nagy uit Békéscsaba en bassist Albert Mohácsy uit Bonyhád, Transdanubië. Zij speelden en spelen samen in de volksmuziek-groep Méta uit Budapest. In de

loop der jaren hebben beiden de lerarenopleiding volksmuziek gevolgd en ook speelden ze bij het orkest van het gerenommeerde Staatsvolksdansensemble van Hongarije. Zsolt is werkzaam in het muziekonderwijs en Albert als volksmuziekconsulent bij het Hagyományok Háza, het 'Huis der tradities' ofwel het volks-cultuurcentrum van Hongarije.

Irta Abkarovits Endre
vert. Edwin van Schie
Foto's: PR

Op de foto's van links naar rechts, boven: Júlia Kubinyi, Dénes Hruz, Zsolt Nagy, beneden: Szabolcs Hruz, Albert Mohácsy

Hongaars volksdansen in de Benelux

Het Utrechtse Hongaarse Danshuis Kalárizs viert met een grootse dansdag zijn 25-jarig jubileum, waarbij voor het ensemble **Dűvő** een grote rol is weggelegd (zie hiernaast). Bij het twintigjarig bestaan heeft Gerard Wesselijs voor Most Magyarul! een groot overzichtartikel gemaakt waarin de mensen van het eerste uur en de latere organisatoren en dansdocenten met name werden genoemd. U vindt dit artikel nu op www.mostmagyarul.nl, rubriek **dans** etc. Wie graag een overdruk wil ontvangen op papier, kan contact opnemen met de redactie. Eerstvolgende data: 27 nov. en 18 dec.

Rijswijk

In Rijswijk is dit jaar eveneens een aantal malen een Hongaars danshuis met dansles gehouden. Er is een programma gericht op volwassenen en kinderen, dus op de vele Hongaarse gezinnen in de regio Den Haag, maar ook op liefhebbers van Hongaarse dans en volksmuziek. De danslessen staan onder leiding van Dóra Schall en Fülöp Gábor en er is live-muziek van Ördögös. Soms is er nog een aanvullende creatieve activiteit. Plaats: Wijkcentrum Bezuidenhout, Johannes Camphuisstraat 25, 2593 CH Den Haag. Info via jonkersstichting@gmail.com of www.tanchaz.eu. Komende danshuizen: 21 nov., 9 jan. en 6 maart 2011.

Arnhem

In Velp bij Arnhem draait sinds 2006 een **Transsylvaanse dansgroep** op de woensdagavond van 20.30 uur tot 22.00 u. Er wordt onder leiding van Marion Baars en Storm Hodne les gegeven in de traditionele Hongaarse, Roemeense en zigeunerdans uit Transsylvanië. Nieuwe dansers zijn welkom. Omdat het dansrepertoire vooral bestaat uit pareldansen, streven we ernaar om het aantal vrouwen en mannen gelijk te houden. Het accent van de dansles ligt op stijl, techniek en dansconditie. Zie www.szia.demon.nl voor meer informatie of neem contact op met marion.storm@gmail.com.

Brussel

Wie in België woont en van Hongaars dansen houdt kan maandelijks ook terecht in de Brussel. Er is een danshuis op 27 november a.s. om 16.00 u. in de Gemeentestraat 25, 1210 Sint-Joost-ten-Node, Brussel.

Regio Haarlem

In Kunstcentrum Quinta Essentia te Zwaanshoek (nabij Heemstede/Hoofddorp) worden sinds 2008 volksmuziekconcerten georganiseerd, waarbij regelmatig de voeten van de vloer gaan. Ook **Dűvő** en Tcha Limbergers Trio (zie blz. 22-23) doen dit najaar Quinta aan. Uitbaatster Joke is zelf dansdocente en ziet haar publiek dan ook graag in groten getale de dansvloer opgaan. Verdere gegevens in de tournee-overzichten.

Tourneeschema Dűvő

De tournee doet de volgende plaatsen aan:

Vrij. 19 nov. 20:30 u.: De Tobbe, Burg. Feithplein 95, Voorburg (070) 387 1168

Zat. 20 nov. 20:30 u.: Theater De Cameleon, Derde Kostverlorenkade 35, Amsterdam (020) 489 46 56.

Zon. 21 nov. 12:00 u.: Centrum de Born, Oude Bornhof 57, Zutphen (0575) 561 409.

Woe. 24 nov. 12:00 u.: Stadhuis, Grote Kerkhof 4, Deventer (0570) 693 911.

Woe. 24 nov. 21:30 u.: Burgerweeshuis, Bagijnenstraat 9, Deventer (0570) 619 198.

Don. 25 nov. 20:00 u.: Quinta Essentia, Spieringweg 913, Zwaanshoek (nabij Heemstede/Hoofddorp/Haarlem) (023) 528 00 25.

Zat. 27 nov. 20:00 u.: Trianon, Oudegracht 252, Utrecht: Concert en danshuis. (0313) 42 16 42 en www.szia.demon.nl

De websites van de diverse concertzalen zijn aanklikbaar via onze site www.hongaarsconcert.nl, rubriek CONCERT.

Opgelet:

27 november: Trianon, Oudegracht 252 Utrecht: dansdag met dansworkshop Hongaarse volksdansen, begeleid door het Dűvő ensemble. Zie hiernaast. ■

Nieuwe of aanvullende actuele info over deze tournee en eventuele ingelaste concerten alsmede tal van andere Hongaarse evenementen vindt u op onze site

www.hongaarsconcert.nl

Jubileumfestijn 25 jaar Kalárizs Táncház, Utrecht

Zat. 27 nov. 11:00 - 17:30: workshop Hongaarse volksdansen o.l.v. Zoltán Nagy 'Puder' in Trianon, Oudegracht 252, Utrecht. Info tel. (0313) 42 16 42.

Zat. 27 nov.: 19:45 u: Concert + danshuis. Trianon (adres zie boven).

18.00 - 19.30 maaltijd

19.45 - 20.15 concert

20.30 - danshuis (vrij dansen met bij aanvang een aanleerkring)

Deelnamemogelijkheden:

A: workshop (bijna vol) + eten + avondprogramma: € 70,-

B: eten + avondprogramma: € 40,-

C: avondprogramma: € 25

Aanmelden: i.v.m. met de maaltijdbereiding is reservering noodzakelijk voor 20 nov. voor varianten A en B via hongaarsdanshuis@xs4all.nl.

Zie ook: www.szia.demon.nl

Állami Népi Együttes zenekarában is játszottak. Jelenleg **Nagy Zsolt** a budafoki **Nádassy Kálmán Művészeti Iskola** és a Budapest közelében levő Tordas zeneiskolájának tanára, **Mohácsy Albert** pedig a népi kultúrával foglalkozó csúcsintézmény, a budapesti **Hagyományok Háza** népzenei szakelőadója.

A csoport énekesét, **Kubinyi Júliát**, szinte egy generáció választja el a többiekétől. Ő szintén salgótarjáni, mint a Hrúz testvérek, ott nőtt fel a zenekar környékén, édesanyja is zenetanár. A tehetséges énekes fiatal kora ellenére már több népdaléneklési versenyt nyert meg. Jelenleg egyetemista.

Mikor arról kérdelem őket, hogy hogyan sikerül ennyire különböző lakhelyekkel próbálni és szerepelni, akkor Mohácsy Alberttől a következő választ kapom: '25-30 éves rutin áll mögöttünk. Ehhez jön még a ritka jó emberi kapcsolat. Úgy tartjuk, évtizedek óta ugyanazt a zenét játszunk mindannyian, csak eddig különböző zenekarokban, most pedig már együtt!' A gyakorlatban pedig ez úgy működik, hogy együtt kiválasztják azokat a darabokat, amiket fel akarnak venni a repertoárjukba, először otthon gyakorolnak, a két Hrúz testvér összejáratja a hegedűket, s ezután jönnek össze a ritmusekkel képviselő brácsással és bőgőssel. A **Dűvő** zenészei még valamennyien azoktól a leghíresebb erdélyi muzsikustól lesték el a hagyományos falusi zenélés fortélyait, akiknek többsége már sajnos nem él. Hasonlóan sok népzenehez, őket is először a távolabbi, régi stílusú erdélyi népzene fogta meg jobban, s csak később barátkoztak meg a kis-magyarországi és felvidéki új stílusú népzenei dialektusokkal. De mára a magyarság népzeneje ezen két fő ágának és azon belül számos helyi dialektusának biztos előadó.

2009-ben jelent meg az új felalású Dűvő első CD-je, **Előre, csak előre...** címmel. Ennek anyaga jól tükrözi, hogy az autentikus népzene is milyen sokszínűség

jellemzi, s hogy ennek elsajátítása is épp elég feladatot jelent egy népzeneésznek, anélkül, hogy világzenei vízekre kellene eveznie.

A közelmúltban jelent meg legújabb lemezük, a **Határtalan muzika**, amit igazából még csak az amerikai turnéjuk közönsége hallhatott élőben 2010 nyarán. E két album anyagából állítják össze novemberi hollandiai turnéjuk műsorát. ■

Zangeres **Júlia Kubinyi** is bijna een generatie jonger dan de andere bandleden. Evenals de gebroeders Hrúz is zij afkomstig uit Salgótarján, de thuis-haven van Dűvő, waar zij opgroeide in een muzikaal gezin. Ondanks haar leeftijd heeft ze toch al wat prijzen in de wacht gesleept bij volksliedwedstrijden. En als ze niet zingt, studeert ze.

partijen door, en daarna komt de ritmesectie erbij, dat wil zeggen de kontra (de speciaal geprepareerde-altviool) en de bas. Om zich de stijl van de traditionele dorpsmuziek eigen te maken, zijn de leden van Dűvő alle in de leer geweest bij de beroemde Transsylvaanse musici, waarvan er helaas velen niet meer in leven zijn. Zoals zoveel volksmuzici waren ook zij eerst en vooral gefascineerd door de oude en authentieke volksmuziekstijlen van het verre Transsylvanië en gingen ze zich pas later ook interesseren voor de iets recentere kleinere muziekstijlen in Hongarije en het zogeheten **Felvidék**, het Hongaarse gebied in Slowakije. Op dit moment speelt Dűvő eigenlijk alles: niet alleen muziek uit Transsylvanië en Felvidék maar die van tal van kleinere regio's.

Dat de bandleden in verschillende plaatsen wonen, roept de vraag op hoe het ze lukt te repeteren en zoveel samen te spelen. 'We hebben al zo'n 25 tot 30 jaar ervaring,' antwoordt Albert Mohácsy, 'en we voelen elkaar goed aan. We hebben bovendien allemaal veel ervaring met traditionele volksmuziek, alleen hadden we nooit eerder samengespeeld, en dat doen we nu wel!' In de praktijk gaat het trouwens als volgt: gezamenlijk worden de te spelen stukken uitgezocht, dan gaat iedereen er thuis mee aan de slag. De broertjes Hrúz nemen eerst samen de viool-

Jn 2009 bracht Dűvő zijn eerste cd uit in de nieuwe samenstelling: **Előre, csak előre.** (Verder, almaar verder) laat goed de verscheidenheid horen van de authentieke volksmuziek, die eigenlijk net zo'n uitdaging betekent voor een musicus als nieuwere vormen van wereldmuziek. Onlangs is ook een nieuwe cd verschenen, **Határtalan muzika** (Muziek zonder grenzen), die eigenlijk alleen nog maar live is uitgevoerd tijdens een tournee in Amerika, afgelopen zomer. In Nederland zal Dűvő van beide recente cd's materiaal spelen. ■